

Christopher Plummer (1929–2021)

URŠA MENART

Ko je leta 2011 prejel nagrado Ameriške filmske akademije za vlogo upokojenca, ki pol leta po ženini smrti začne odkrito živeti kot homoseksualec, je marsikdo pomislil, da je kar malo nenavadno videti »kapetana Von Trappa«, ki je skoraj pol stoletja prej prepeval »Edelweiss« in lomil srca našim babicam, kako poljublja Gorana Višnjića in v diskoteki navdušeno poplesuje ob *house* glasbi.

Svetlolasega Kanadčana z aristokratskim obrazom, ki bi skoraj postal pianist, smo dolgo poznali predvsem kot strogega očeta bataljona otrok, ki je v legendarnem **Moje pesmi, moje sanje** (The Sound of Music, 1965, Robert Wise) očaral uporniško pojočo nuno, pa čeprav je v svoji 70-letni igralski karieri na filmu in televiziji odigral okrog 200 raznolikih vlog. Christopher Plummer je bil sicer igralec stare šole, ki v gledališču ni zgolj začel, ampak je na odru odigral skoraj vse, kar si broadwayski maček lahko želi odigrati, sčasoma pa se uveljavil kot eden najboljših interpretov Shakespeara v 20. stoletju.

Njegovo bogato odrsko kariero so vedno pogosteje prekinjali izleti v film. Prvi ga leta 1958 zasedel Sidney Lumet (**Stage Struck**) – kritiki so Plummerjev filmski debi označili za »zadržan, a učinkovit« –, takoj nato pa še Nicholas Ray (**Wind Across the Everglades** [1958]). Leto kasneje je bil prvič nominiran za nagradi emmy in tony, toda svetovna slava je šele čakala za vogalom.

Vlogo kapitana Von Trappa, osnovano na resničnem avstroogrskem mornariškem oficirju, je sprva zavrnil, ker se mu je zgodba zdela sentimentalna, lik pa dolgočasen in enoznačen. Režiser Robert Wise ga je nazadnje le prepričal, da je vlogo sprejel, pod pogojem, da bosta vanjo s pomočjo scenarista

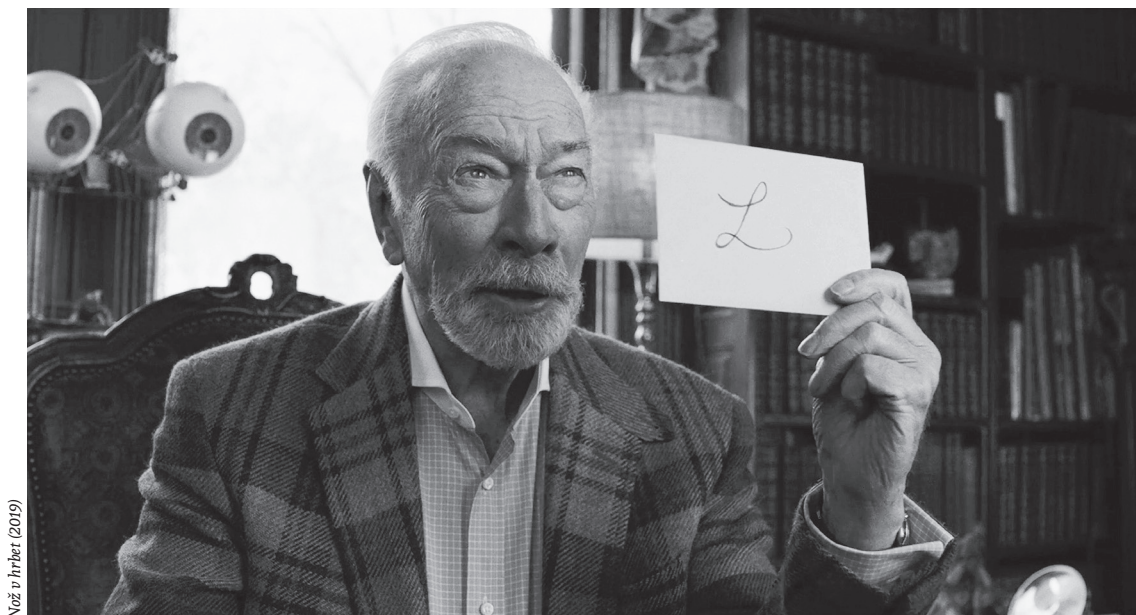
Christopher Plummer

poskušala vnesti tudi nekaj cinizma in humorja. Plummer je v vlogi pojočega podalpskega vdovca kljub temu trpel; nekoč je izjavil, da se je močno trudil, da bi Von Trapp postal zanimivejši, vendar je imel ves čas občutek, da »brca crknjenega konja«. Poleg tega je bil razočaran, da so njegovo petje sinhronizirali z drugim pevcem (»Edelweiss« v resnici odpoje Bill Lee). Svetla točka snemanja je bila zanj Julie Andrews; med romantičnim prizorom v paviljonu ju je nenehno popadal močan smeh, zaradi česar je bil Wise prizor nazadnje prisiljen prekadirati in njun poljub posneti v silueti. *Moje pesmi, moje sanje* je postal gigantska uspešnica in na lestvici najbolj dobičkonosnih filmov prehitel celo **V vrtincu** (Gone with the Wind, 1939, Victor Fleming). Plummer nikoli ni skrival, da ga je uspeh tega »pocukranega« muzikala nekoliko živcirjal, na stara leta pa se je vendarle omehčal in priznal, da je film kljub vsemu odlično narejen. Z Julie Andrews sta ostala prijatelja in mnogo kasneje skupaj nastopila v živo odigrani televizijski priredbi drame **Na zlatem ribniku** (On the Golden Pond, 2001, Ernest Thompson in Martin Pasetta).

V desetletjih, ki so sledila, se je uveljavil predvsem kot karakterni igralec. Nastopal je v vseh mogočih žanrih, pogosto je igral aristokrate in negativce, sinhroniziral je animirane filme in računalniške igre, se prelevil v Sherlocka Holmesa (**Murder by Decree** [1979, Bob Clark]), enookkega klingonskega generala Changa (**Star Trek: VI: The Undiscovered Country** [1991, Nicholas Meyer]), Pixarjevega negativca (**V višave** [Up, 2009, Pete Docter in Bob Peterson]) in zloglasnega Fantoma, večnega sovražnika nesposobnega inšpektorja Clouseauja (**Vrnitev rožnatega panterja** [The

Moje pesmi, moje sanje (1965)

Nož v hrbet (2019)

Return of the Pink Panther, 1975, Blake Edwards)). Vseskozi je delal z najzanimivejšimi režiserji: Johnom Houstonom (**Mož, ki je želel biti kralj** [The Man Who Would Be King, 1975]), Mikom Nicholom (**Volk** [Wolf, 1994]), Terryjem Gilliamom (**12 opic** [Twelve Monkeys, 1995], **Doktor Parnassus** [2009]), Spikom Leejem (**Malcom X** [1992], **Insajder** [Inside Man, 2006]), Atomom Egoyanom (**Ararat** [2002], **Ne pozabi** [Remember, 2015]), Oliverjem Stonom (**Alexander** [2004]) in Terrenceom Mallickom (**Novi svet** [The New World, 2005]); vlogo Gandalfa v trilogiji **Gospodar prstanov** (The Lord of the Rings, 2001–2003, Peter Jackson) pa je zavrnil z izjavo: »Preden se stegnem, bi želel obiskati še kakšno drugo državo kot zgolj Novo Zelandijo.« Zaradi svojih gledaliških vlog je imel oboževalce tudi med igralskimi kolegi – eden od njih je bil Al Pacino, ki je Plummerja predlagal Michaelu Mannu za vlogo televizijskega voditelja Mika Wallacea v biografskem filmu **Prebujena vest** (The Insider, 1999). Vloga je Plummerju prinesla nekaj pomembnih nagrad kritikov, takrat nekoliko pričakovana nominacija za oskarja pa se mu je izmuznila.

Do leta 2010 je veljal za enega največjih igralcev vseh časov brez ene same nominacije za najprestižnejšo filmsko nagrado, potem pa je v zadnjem in morda celo najzanimivejšem desetletju svojega filmskega ustvarjanja prejel kar tri. Upodobitev Leva Tolstoj v biografski drami **Poslednja postaja** (The Last Station, 2009, Michael Hoffman) mu sicer zlatega kipca na koncu ni prinesla, je pa zato že naslednje leto za film **Začetniki** (Beginners, 2010) Mika Millsa, enega

vodilnih avtorjev ameriške neodvisne scene, prejel cel kup nagrad: poleg zlatega globusa, BAFTE, nagrade Združenja filmskih igralcev (Screen Actors Guild Award), nagrade independent spirit in številnih nagrad združenj kritikov je postal tudi najstarejši dobitnik oskarja med igralci. Vloga »svežega« geja, ki na stara leta doživlja drugo puberteto, osnovana na »coming outu« Millsovega očeta pri 75-ih, ga je prikupila novi generaciji filmoljubov, najbrž pa tudi mlajši generaciji filmarjev. V letih, ki so sledila, je neprestano snemal; med drugim je nastopil v ameriški različici **Dekleta z zmajskim tatujem** (The Girl with the Dragon Tattoo, 2011) režiserja Davida Fincherja. Leta 2017 je v samo osmih dneh posnel vlogo milijarderja J. Paula Gettyja v filmu **Ves denar sveta** (All the Money in the World, 2017) veterana Ridleyja Scotta, v kateri je zamenjal Kevina Spaceyja, ki si je že posneto vlogo »zapravil« z več primeri spolnega nadlegovanja; za prepričljiv vskok je bil še tretjič nominiran za oskarja, tokrat kot najstarejši nominiranec v igralskih kategorijah.

Plummer ni bil le svojevrsten oskarjevski rekorder, temveč tudi eden redkih igralcev s tako imenovano trojno igralsko krono – poleg oskarja je namreč prejel tudi dva emmyja za svoje delo za televizijo in dva tonyja za vloge na Broadwayu. Zadnjo večjo filmsko vlogo je odigral v kriminalki **Nož v hrbet** (Knives out, 2019) Riana Johnsona, kjer je z dobro mero topline in humorja upodobil avtorja kriminalnih romanov, ki name-noma zabriše dokaze o lastni smrti. Za enega zadnjih filmskih očarljivcev stare šole nadvse primerno slovo. ■